

Č. j. S 73/2000-150/1715/2000-Št

V Brně dne 31. května 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 22. 5. 2000 z vlastního podnětu podle § 57 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb. a zákona č. 93/1998 Sb. a § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve věci přezkoumání rozhodnutí a dalších úkonů zadavatele Univerzity Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, zast. v době zadání veřejné zakázky rektorem univerzity Doc. RNDr. Lubomírem Dvořákem, CSc., nyní zast. rektorkou Prof. MUDr. PhDr. Janou Mačákovou, CSc., učiněných při zadávání veřejné zakázky na provedení stavby „**Ubytovna studentů Olomouc-Neředín**“, zadané výzvou ze dne 16. 12. 1997 jednomu zájemci o veřejnou zakázku k podání nabídky podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., vydává toto rozhodnutí:

Zadavatel – Univerzita Palackého v Olomouci – při zadávání veřejné zakázky „Ubytovna studentů Olomouc – Neředín“ porušil závažným způsobem § 50 odst. 1 písm. a) cit. zákona o zadávání veřejných zakázek v návaznosti na § 3 odst. 3 téhož zákona, neboť při výběru smluvního partnera postupoval podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona, i když se v okamžiku zadání veřejné zakázky nejednalo o naléhavou potřebu.

Za zjištěné závažné porušení zákona se zadavateli Univerzitě Palackého v Olomouci podle § 62 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb. a zákona č. 93/1998 Sb. **u k l á d á** pokuta ve výši 10 000,- Kč (deset tisíc korun českých). Pokuta je splatná do jednoho měsíce od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zřízený u pobočky České národní banky v Brně číslo 3754-24825621/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol 0730015001.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „orgán dohledu“), který je orgánem dohledu nad dodržováním zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb. a zákona č. 93/1998 Sb., obdržel dne 25. 4. 2000 Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu, ve kterém je poukazováno na možné porušení zákona o zadávání veřejných zakázek zadavatelem Univerzitou Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, zast. v době zadání veřejné zakázky rektorem univerzity Doc. RNDr. Lubomírem Dvořákem, CSc., nyní zast. rektorkou Prof. MUDr. PhDr. Janou Mačákovou, CSc. (dále jen „zadavatel“). Orgán dohledu si od zadavatele vyžádal dokumentaci o zadání veřejné zakázky „Ubytovna studentů Olomouc-Neředín“ zadané výzvou jednomu zájemci o veřejnou zakázku

k podání nabídky (dále jen „výzva“) podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb. (dále jen „zákon“), odeslanou zájemci společnosti BESTOL spol. s r. o., Na střelnici č. 48, 772 00 Olomouc, za níž jedná RNDr. Ing. Čestmír Kučera, jednatel (dále jen „BESTOL spol. s r. o.“), dopisem ze dne 16. 12. 1997. Ve výzvě zadavatel stanovil požadavek na zpracování nabídky s rozdělením na dvě etapy.

Smlouva s vybraným uchazečem byla uzavřena dne 11. 2. 1998, a to pouze na první etapu. Výše peněžitého závazku z této smlouvy činí 106 252 310,-- Kč vč. DPH.

Veřejné zakázce zadané podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona předcházela obchodní veřejná soutěž na provedení stavby „Ubytovna studentů Olomouc-Neředín“ vyhlášená dne 19. 3. 1997 v Obchodním věstníku. Zadavatel v předmětné obchodní veřejné soutěži vybral jako nejvhodnější nabídku uchazeče BESTOL spol. s r. o. Při přezkoumávání obchodní veřejné soutěže však orgán dohledu rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky zrušil a zadavateli uložil nové zadání veřejné zakázky. Rozhodnutí orgánu dohledu v prvním stupni č. j. S 71/97-150/1413/97- He ze dne 7. 10. 1997 a rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. j. 2R 19/97-Ku ze dne 24. 11. 1997 nabyla právní moci dne 28. 11. 1997.

Po prošetření dokumentace o zadání veřejné zakázky zadané formou výzvy jednomu zájemci k podání nabídky podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona orgán dohledu shledal v postupu zadavatele pochybení, a proto dne 22. 5. 2000 zahájil správní řízení ve věci přezkoumání rozhodnutí a dalších úkonů zadavatele při zadávání výše uvedené veřejné zakázky, jehož jediným účastníkem je podle § 58 zákona zadavatel. Zahájení správního řízení, spolu se zjištěnými skutečnostmi, oznámil orgán dohledu zadavateli dopisem č. j. S 73/2000-150/1582/2000-Št ze dne 22. 5. 2000. Současně orgán dohledu stanovil lhůtu, ve které se zadavatel mohl vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí.

Zadavatel se ve stanovené lhůtě k oznámení o zahájení správního řízení vyjádřil dopisem ze dne 24. 5. 2000, v němž uvedl, že konzultoval výklad postupu podle zákona o zadávání veřejných zakázek pro zadavatele v oblastech postižených přírodní katastrofou s tehdejší předsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Ing. Stanislavem Bělehrádkem, a chápal výklad tak, že výzvu jednomu zájemci lze použít i po uplynutí akutního stavu ohrožení, pokud se jedná o naléhavou potřebu, vzniklou přírodní katastrofou v případě, že naléhavost potvrdí přednosta příslušného okresního úřadu. „Přednosta Okresního úřadu v Olomouci Ing. Jan Březina, který byl dobře s tehdejší situací obeznámen, vyslovil dne 2. 12. 1997 souhlas s tímto řešením, zejména protože záplavy v Olomouckém regionu kritickým způsobem zhoršily podmínky pro ubytování studentů Univerzity Palackého v Olomouci.“

Orgán dohledu po přezkoumání a zhodnocení všech podkladů včetně stanoviska zadavatele zjistil tyto rozhodné skutečnosti a dospěl k následujícím závěrům.

Potřeba zadavatele realizovat předmět plnění veřejné zakázky – provedení stavby „Ubytovna studentů Olomouc-Neředín“ – vznikla zadavateli nepochybně již před 19. 3. 1997, což je datum zveřejnění původní obchodní veřejné soutěže v Obchodním věstníku.

Ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., může být použito v případě naléhavé potřeby, za

podmínky, jde-li o ohrožení životů nebo zdraví lidí, havárii, přírodní katastrofu nebo hrozí-li nebezpečí škody velkého rozsahu.

Ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) zákona slouží především k tomu, aby zadavatel v co nejkratší době provedl práce nezbytně nutné k odstranění naléhavé potřeby, která musí v okamžiku zadání veřejné zakázky objektivně trvat a být vyvolána některou příčinou uvedenou v cit. ustanovení zákona.

Naléhavá potřeba není dána tím, že zadavateli chybí ubytovací kapacita pro studenty. Jde naopak o otázku (potřebu) dlouhodobou, a jak vyplývá z výše uvedeného, záměrem zadavatele bylo realizovat předmět plnění veřejné zakázky již dříve, neboť veřejnou zakázku původně zadával formou obchodní veřejné soutěže.

Potřeba realizovat předmět plnění veřejné zakázky tedy nebyla vyvolána (způsobena) přírodní katastrofou, i když povodně v červenci roku 1997 situaci ubytování studentů nepochybně zkomplikovaly.

Skutečnost, že zadavatel zaslal výzvu jednomu zájemci až dne 16. 12. 1997 a že smlouva s vybraným uchazečem byla uzavřena až 11. 2. 1998, přičemž dokončení předmětu plnění veřejné zakázky bylo ve smlouvě stanoveno do 31. 5. 1999, vypovídá o tom, že se o případ naléhavé potřeby nejednalo, neboť realizací předmětu plnění veřejné zakázky by ubytování pro studenty ve školním roce 1997/1998 stejně nebylo zajištěno.

Postup podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona může být použit výhradně tehdy, jedná-li se o naléhavou potřebu, přičemž musí být splněna jedna z podmínek uvedených v § 50 odst. 1 písm. a) zákona. Postupovat podle ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) zákona bylo možné i po uplynutí akutního stavu ohrožení, pokud se jedná o naléhavou potřebu, vyvstalou přírodní katastrofou, za předpokladu, že naléhavost potřeby stále trvá, přičemž naléhavost potřeby mohl potvrdit zadavateli přednosta příslušného okresního úřadu. Zadavatelem doložené zdůvodnění přednosta Okresního úřadu v Olomouci Ing. Jana Březiny ze dne 2. 12. 1997 neodpovídá zjištěnému skutečnému stavu věci. V důsledku živelné pohromy, která postihla území republiky v měsíci červenci 1997, vyvstala řada potřeb, které sice s touto přírodní katastrofou bezprostředně souvisí, avšak nejedná se již o naléhavou potřebu, která je nezbytnou podmínkou pro aplikaci ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) zákona, tj. pro výzvu jednomu zájemci k podání nabídky.

Svým postupem při zadávání předmětné veřejné zakázky zadavatel závažným způsobem porušil § 50 odst. 1 písm. a) cit. zákona o zadávání veřejných zakázek v návaznosti na § 3 odst. 3 téhož zákona, kdy uzavření smlouvy na veřejnou zakázku jiným způsobem než na základě obchodní veřejné soutěže je přípustné pouze při splnění podmínek stanovených v části třetí zákona, neboť při výběru smluvního partnera postupoval podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona, i když se nejednalo o naléhavou potřebu. V šetřeném případě mělo být postupováno standardním způsobem pro zadávání veřejných zakázek, a zvolit formu zadání veřejné zakázky podle výše budoucího peněžitého závazku.

Vzhledem ke zjištěnému závažnému porušení zákona a s přihlédnutím k tomu, že veřejná zakázka „Ubytovna studentů Olomouc – Neředín – I. etapa“ je již zrealizována, nelze dosáhnout provedení nápravy tak, že by zadavateli bylo uloženo nové zadání veřejné zakázky, jelikož fakticky nelze ukládat plnění, které je neproveditelné. Výše popsané porušení zákona je natolik závažné, že orgán dohledu zvolil postup podle části čtvrté hlavy IV. zákona a uložil

zadavateli pokutu, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Při úvaze o její výši vycházel orgán dohledu z těchto skutečností:

Podle § 62 odst. 1 zákona ve znění pozdějších předpisů „zjistí-li orgán dohledu, že zadavatel závažně či opětovně porušil ustanovení tohoto zákona, uloží mu pokutu do výše 0,5% ceny zakázky, nejméně však ve výši 10 000 Kč“.

Celková výše peněžitého závazku ze smlouvy o dílo ze dne 11. 2. 1998 uzavřené mezi zadavatelem a společností BESTOL spol. s r. o. činí celkem 106 252 310,-- Kč vč. DPH. Maximální výše pokuty by v tomto případě činila 531 261,55 Kč (tj. 0,5 % z ceny zakázky).

Pochybení, kterých se zadavatel dopustil při hodnocení nabídek, a rovněž skutečnost, že při výběru smluvního partnera při uzavírání smlouvy nepostupoval v souladu se zákonem, jsou natolik závažná, že orgán dohledu rozhodl o uložení pokuty 10 000,-- Kč, přičemž přihlédl ke skutečnosti, že zadavatel s vybraným uchazečem uzavřel smlouvu pouze na první etapu realizace předmětu plnění, a na druhou etapu vyhlásil dne 24. 5. 2000 v Obchodním věstníku č. 21/00 obchodní veřejnou soutěž na provedení stavby „Ubytovny studentů, Olomouc-Neředín – II. etapa“.

Před uložení pokuty orgán dohledu rovněž zkoumal, zda je naplněna podmínka uvedená ve větě druhé § 62 odst. 1 zákona, a to, že pokutu lze uložit jen do šesti měsíců ode dne, kdy se orgán dohledu dozvěděl, že zadavatel porušil ustanovení tohoto zákona, nejpozději však do tří let ode dne, kdy došlo k tomuto porušení (o porušení zákona se dozvěděl dne 25. 4. 2000 a smlouva byla s vybraným uchazečem uzavřena dne 11. 2. 1998).

Orgán dohledu posoudil celý případ, a na základě všech popsanych skutečností rozhodl, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - odboru dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v Brně, Joštova 8. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Petr Hanák
ředitel odboru dohledu
nad zadáváním veřejných zakázek v Brně

Obdrží

Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc,
zast. Prof. MUDr. PhDr. Janou Mačákovou, CSc.